

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО»

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ. ОЦІНКА
ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

для студентів денної форми навчання

Харків

2013

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО»

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ. ОЦІНКА
ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

(галузь знань 1801 «Специфічні категорії»,
освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»,
напрямок підготовки 8.18010011 «Інтелектуальна власність»)

для студентів денної форми навчання

Харків
2013

Плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Експертиза об'єктів промислової власності. Оцінка прав інтелектуальної власності» (галузь знань 1801 «Специфічні категорії», освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр», напрям підготовки 8.18010011 «Інтелектуальна власність») для студентів денної форми навчання / уклад. : О. А. Гриценко, І. А. Вовк. – Х. : Нац. університет «Юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого», 2013. –

У к л а д а ч і: О. А. Гриценко,
І. А. Вовк.

1. ВСТУП

Дисципліна «Експертиза об'єктів промислової власності. Оцінка прав інтелектуальної власності» вивчає загальні й спеціальні економічні та правові передумови запровадження експертиз у різних сферах інтелектуальної діяльності, процес та механізм здійснення оцінки інтелектуальної власності.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування цілісної системи теоретичних, методичних та прикладних основ оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності, що дозволяє майбутньому фахівцю визначити підходи до розв'язання практичних завдань. Оцінка необхідна на всіх стадіях життєвого циклу об'єкту інтелектуальної власності: в процесі його створення, правової охорони, комерційного використання та захисту прав. Україна удосконалює законодавство про інтелектуальну власність, що дозволяє створити умови для комерційного використання різних інтелектуальних продуктів, перетворення яких на товар можливе тільки на основі визначення їх вартості.

Дисципліна «Експертиза об'єктів промислової власності. Оцінка прав інтелектуальної власності» є ланкою, що поєднує економічні дисципліни та дисципліни правового блоку, в яких розглядаються питання комерціалізації та використання об'єктів інтелектуальної власності. Навчання студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Інтелектуальна власність» обумовлює зв'язок навчальної дисципліни «Експертиза об'єктів промислової власності. Оцінка прав інтелектуальної власності» з курсами «Введення до інтелектуальної власності», «Економіка інтелектуальної власності», «Маркетинг та менеджмент інтелектуальної власності», «Нематеріальна економіка та управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу», «Безпека інтелектуальної власності».

В результаті вивчення даної дисципліни студенти повинні:

знати підстави для проведення наукової і науково-технічної експертизи, підходи, методи правила та процедури оцінки прав на об'єкти інтелектуальної

власності, критерії визначення ефективності інвестиційних проектів, природу ризиків, що пов'язані із комерціалізацією інтелектуальної власності;

вміти обирати базу оцінки, проводити аналіз стану ринку та виявити специфічні ознаки об'єктів інтелектуальної власності, визначати критерії ефективності інноваційного проекту, застосовувати методи оцінки, розраховувати ставку роялті та дисконту, визначати вартість різних об'єктів інтелектуальної власності, підготувати та оформити звіт про оцінку.

Кращій підготовці до занять і більш глибокому засвоєнню навчального матеріалу сприяє виконання завдань для самостійної роботи, а саме: формулювання відповідей на теоретичні і тестові запитання для самоконтролю, розв'язання практичних завдань, опрацювання рекомендованої літератури.

2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ЕКСПЕРТИЗИ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ОЦІНКИ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1. Поняття, види й мета експертизи промислової власності. Наукова й науково-технічна експертиза

План

1. Поняття, форми й види експертизи промислової власності.
2. Характер та зміст наукової та науково-технічної експертизи.
Державне управління у сфері наукової і науково-технічної експертизи.
3. Суб'єкти та об'єкти експертизи об'єктів інтелектуальної власності.
Функції патентного повіреного по експертизі об'єктів інтелектуальної власності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Яке основне завдання експертизи об'єктів промислової власності?
2. Які існують форми та види науково-технічної експертизи?
3. Які цілі стоять перед державним управлінням в сфері науково-технічної експертизи?
4. Якими засобами здійснюється державне управління експертизи промислової власності?
5. Хто є суб'єктом науково-технічної експертизи та які функції вони виконують?
6. На які об'єкти розповсюджується експертиза промислової власності?

Практичні завдання

1. Складіть схему можливостей розподілу винагороди в разі, якщо між співавторами немає угоди.

2. Підприємство (машинобудівельний завод) звернулося до експерта із проханням провести науково-технічну експертизу заводського обладнання (верстатів) 1910 року випуску. Експертиза була потрібна для страхування зазначених верстатів з метою їх наступного передання виставковій організації. Експерт відмовив у проведенні експертизи, посилаючись на те, що представлені верстати знаходяться у непрацюючому стані, відновленню не підлягають, не можуть використовуватися за призначенням і відповідно не можуть бути об'єктом науково-технічної експертизи.

Дайте оцінку діям експерта. Чи змінилося б рішення експерта, якщо б на експертизу були подані майнові чи немайнові права на верстати?

3. Відповідно до п. 3 Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1994 р. № 545, патентний повірений повинен бути громадянином України, який постійно проживає в Україні; має повну вищу освіту, а також повну вищу освіту в сфері охорони інтелектуальної власності; має не менш як п'ятирічний досвід практичної роботи у сфері охорони інтелектуальної власності; склав кваліфікаційні іспити, пройшов атестацію і одержав свідоцтво на право займатися діяльністю патентного повіреного. Дайте оцінку наведеним вимогам до осіб, які бажають стати патентними повіреними. Чи всі з наведених вимог є доцільними? Чи потрібно запровадити для патентного повіреного законодавчі вимоги зі знання державної

або будь-якої іншої мови, наявності юридичної (економічної) освіти, певної обов'язкової організаційно-правової форми господарювання (наприклад, товариство з додатковою відповідальністю)?

Тестові запитання

1. *Основним завданням експертизи об'єктів інтелектуальної власності є визначення:*

- а) властивостей об'єктів будь-якої власності;
- б) якостей науково-інформаційної діяльності;
- в) об'єктів промислової власності;
- г) характеру суміжних прав;
- д) властивостей об'єктів інтелектуальної власності, до яких належать об'єкти промислової власності, об'єкти авторського права і суміжних прав.

2. *Суб'єктом права інтелектуальної власності можуть бути:*

- а) творець або фізичні або юридичні особи, які стали суб'єктами цього права згідно з законом або договором;
- б) держава в особі її органів;
- в) будь-яка фізична особа, що мала відношення до створення об'єкту інтелектуальної власності але не є творцем
- г) спадкоємці творця, навіть якщо немає договору спадщини

3. *Що належить до об'єктів промислової власності?*

- а) тільки винаходи і корисні моделі;
- б) тільки промислові зразки;
- в) тільки раціоналізаторські пропозиції;
- г) сорти рослин, порід тварин;
- д) все вище перераховане.

4. *Проведенню експертиз передуює:*

- а) подання заявки на те чи інше науково-технічне досягнення, що заявляється як об'єкт промислової власності до Державного підприємства “Український інститут промислової власності”, яке входить до складу Державного департаменту інтелектуальної власності;
- б) письмове звернення до патентного повіреного;
- в) надання інформації до Державного підприємства “Український інститут промислової власності”;
- г) підготовка реферату, що містить інформацію про об'єкт промислової власності;

д) експертний висновок про наукове-технічне досягнення.

5. До складу заявки не входить одна із перерахованих відомостей, а саме:

- а) відомості про заявника та його адресу;
- б) короткий опис об'єкта промислової власності;
- в) визначення виду патенту, яку заявник бажає отримати;
- г) ім'я (найменування) заявника (заявників) і його (їх) адреса;
- д) розрахунок економічної доцільності об'єкту промислової власності.

6. Які ознаки не відповідають науковому відкриттю?

- а) встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання;
- б) самостійний об'єкт права інтелектуальної власності;
- в) існує в природі об'єктивно, людиною не створюється, а лише нею пізнається;
- г) здійснює істотні зрушення науково-технічного прогресу, розвитку людства в цілому;
- д) суб'єктивні висловлення відносно певних природних явищ.

7. Патентний повірений - це:

- а) особа, що діє за дорученням іншої особи у галузі інтелектуальної власності та має державну реєстрацію;
- б) особа, що працює у Державному департаменті інтелектуальної власності;
- в) особа, що є державним інспектором з питань інтелектуальної власності;
- г) будь-яка особа, що у суді представляє інтереси, пов'язані з інтелектуальною власністю.

Тема 2. Сутність та структура нематеріальних активів

План

1. Ознаки та характеристика об'єктів нематеріальних активів. Поняття та сутність інтелектуальної власності.
2. Суб'єкти прав на інтелектуальну власність. Суб'єкти правовідносин в сфері інтелектуальної власності.

3. Система правової охорони інтелектуальної власності. Законодавство про оцінку інтелектуальної власності. Основні напрями застосування оцінки інтелектуальної власності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Які ознаки притаманні нематеріальним об'єктам? Як вони співвідносяться з об'єктами інтелектуальної власності?
2. У чому полягає зміст інтелектуальної власності?
3. Чим відрізняються суб'єкти прав власності на інтелектуальну власність від суб'єктів правовідносин у сфері інтелектуальної власності?
4. Коли об'єкти суміжних прав стають об'єктами правової охорони?
5. Які існують основні напрями застосування оцінки інтелектуальної власності?

Практичні завдання

1. Проведіть класифікацію об'єктів інтелектуальної власності за такою схемою:

Види	Об'єкти промислової власності	Об'єкти авторського права та суміжних прав
винаходи		
літературні та художні твори		
корисні моделі		
переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів		
промислові зразки		
хореографічні або інші сценічні твори		
сорти рослин або породи тварин		
лекції, промови		
раціоналізаторські пропозиції		
фотографії		

карти, плани, ескізи		
Торгівельні марки		
топографії інтегральних мікросхем		
комп'ютерні програми		
Комерційні найменування		
програми передач організацій мовлення		

2. Фізична особа звернулася до суб'єкта професійної оціночної діяльності з пропозицією провести оцінку авторських прав на створену цією особою базу даних нормативно-правових актів, чинних на території України. Зазначена База даних дозволяла здійснювати тематичний, хронологічний та інший пошуки нормативно-правових актів, а також містила інформацію про прийняття і внесення змін, коментарі і роз'яснення до них, давала можливість. Експерт відмовився проводити експертизу, мотивуючи це тим, що відповідно до ст. 434 Цивільного кодексу України акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування (закони, укази, постанови, рішення тощо) не є об'єктами авторського права. Оцініть дії експерта. Поясніть, які критерії слід враховувати, визначаючи ринкову вартість прав інтелектуальної власності.

3. Стаття 432 Цивільного кодексу України передбачає, що основним способом захисту прав інтелектуальної власності є судовий. Сформулюйте 3 приклади судового захисту, під час якого суд може потребувати експертного висновку про вартість цих прав. Які питання доцільно ставити експертові в таких випадках?

Тестові запитання

1. *Права на об'єкти інтелектуальної власності виникають:*
  - а) за фактом їх створення або внаслідок надання правової охорони;
  - б) тільки за фактом їх створення;
  - в) тільки внаслідок надання правової охорони;
  - г) внаслідок державної реєстрації та сплати відповідних внесків та видатків;
  - д) за бажанням будь-якої особи.

2. *Недобросовісною конкуренцією визнаються:*
  - а) будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності;
  - б) будь-яка дія, яка надає перевагу тільки одному виробнику;

- в) будь-який акт конкуренції, що призводить до лідерства тільки однієї фірми;
- г) виробництво або продаж товару, що має певні диференційовані ознаки;
- д) наявність природної монополії.

3. Об'єктом корисної моделі може бути:

- а) конструктивне виконання пристрою, що має характеризуватися явно вираженими просторовими формами;
- б) принцип дії пристрою, що має характеризуватися явно вираженими просторовими формами;
- в) нові властивості речовини;
- г) будь-який пристрій з корисною дією;
- д) спосіб виконання будь-якого пристрою.

4. Нероздільне співавторство має місце за умови:

- а) неможливо виділити працю кожного співавтора;
- б) можливо виділити працю кожного окремо;
- в) неможливо змінити частку участі кожного з авторів;
- г) неможливо визначити одного автором;
- д) існує співпраця декілька авторів.

5. Особа, яка має авторське право, для сповіщення використовує знак охорони у вигляді:

- а) латинської літери С в колі;
- б) латинської літери Р в колі;
- в) латинської літери А в колі;
- г) надпису «усі права захищено»;
- д) не потребує ніякого знаку.

6. Принципи національного режиму захисту прав інтелектуальної власності (за ТРІПС) передбачають:

- а) громадяни однієї країни користуються в іншій країні таким самим правовим режимом, як і її громадяни;
- б) громадяни будь-якої країни мають права тільки на території своєї країни;
- в) громадяни однієї країни користуються в іншій країні обмеженими правами;
- г) права іноземного автора охороняються в іншій країні незалежно від того, чи вони охороняються на батьківщині походження твору;
- д) охорона відбувається автоматично без участі автора.

Тема 3. Основні засади оцінки об'єктів інтелектуальної власності

План

1. Ідентифікація майнових прав інтелектуальної власності. Основні положення Національних стандартів № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» та № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності».

2. Методичні підходи визначення вартості та основні принципи оцінки. База та мета оцінки, умови використання її результатів. Підходи та методи оцінки. Оціночні процедури та їх послідовність. Критерії класифікації об'єктів оцінки.

3. Поняття авторської винагороди, бази роялті, залишкового строку корисного використання об'єкта права інтелектуальної власності, комбінованого платежу, контрафактної продукції, ліцензійної продукції, ліцензійного платежу, паушального платежу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. За якими критеріями здійснюється ідентифікація прав інтелектуальної власності?
2. Розкрийте основний зміст Національного стандарту № 1.
3. Які основні підходи використовуються при оцінці інтелектуальної власності?
4. Які цілі визначають необхідність оцінки об'єктів інтелектуальної власності?
5. Що таке авторська винагорода?
6. Які поняття використовуються при визначенні авторської винагороди?

Практичні завдання

1. Уявіть, що необхідно провести ідентифікацію знаку «Харьківенергоремонт» та права на його використання. Які документи будуть потрібні для цього?

2. Розрахуйте методом індексації витрат вартість патенту, що був придбаний підприємством станом на 2013 рік, якщо відомі такі дані:

- витрати на придбання майнових прав були здійсненні в 2003 році склали – 200 тис. грн;
- витрати на освоєння нематеріальних активів в 2004 році склали – 50 тис. грн;
- витрати на маркетинг в 2005 році склали – 10 тис. грн;
- індекс зміни вартості витрат в рік склав – 12 %;
- прибуток інвестора складає - 30 %, за весь термін використання - 30 %;
- номінальний термін дії патенту складає 20 років (патент був виданий у 2008 році).

При розрахунках використовуйте форму вартості майбутньої грошової одиниці, де в якості проценту використовуйте індекс інфляції відповідного року.

3. Поясніть, в яких ситуаціях і на яких етапах оцінки прав інтелектуальної власності експерт має враховувати потенційну можливість чи реальний факт випуску контрафактної продукції, пов'язаної з правом, що оцінюється. В яких сферах господарювання, на Вашу думку, рівень випуску контрафактної продукції є найбільшим і становить важливий показник, що впливає на експертний висновок?

Тестові запитання

1. Яке визначення методичних підходів є правильним?

- а) використання конкретних способів оцінки;
- б) загальні способи визначення вартості майна, які ґрунтуються на основних принципах оцінки;
- в) певні принципи оціночної діяльності;
- г) оціночні процедури, що потрібні для визначення вартості;
- д) механізм визначення ринкової вартості об'єктів інтелектуальної власності.

2. При визначенні ринкової вартості майнових прав немає необхідності враховувати:

- а) унікальний характер об'єкта оцінки;
- б) фактичне використання об'єкту інтелектуальної власності;
- в) суб'єкта використання об'єкту;

г) найбільш вірогідну ємність і частку, яку він може займати на ринку об'єктів інтелектуальної власності;

д) обсяг переданих прав по використанню об'єкта інтелектуальної власності.

3. До основних форм вигод від використання об'єктів інтелектуальної власності не належать:

- а) скорочення витрат на виробництво і реалізацію продукції (товарів, робіт, послуг);
- б) частина прибутку для ліцензіара;
- в) зменшення ризику отримання грошового потоку від використання об'єкту інтелектуальної власності;
- г) поліпшення тимчасової структури грошового потоку від використання об'єктів інтелектуальної власності;
- д) збільшення виплат податків та зборів від використання об'єктів інтелектуальної власності.

4. "Паушальний" платіж припускає виплату винагороди за ліцензійним договором:

- а) рівними частками протягом дії договору;
- б) одноразову виплату до початку масового випуску продукції;
- в) часткову виплату до початку виробництва і виплату частини, що залишилася, протягом дії договору;
- г) виплата заробітної плати за розробку винаходу;
- д) отримання прибутку при продажі книги.

5. Ліцензійний платіж "роялті" припускає виплату винагороди:

- а) рівними частками протягом дії договору;
- б) одноразову виплату до початку масового випуску продукції;
- в) часткову виплату до початку виробництв;
- г) виплату частини, що залишилася, протягом дії договору;
- д) отримання заробітної плати за розробку торгового знаку.

6. Якщо вартість ліцензії та розробки предмету ліцензії власними силами однакові, то вигідніше:

- а) купити ліцензію;
- б) розробити предмет ліцензії самостійно;
- в) вкласти гроші в банк;
- г) здійснити інвестиції в підприємницьку діяльність;
- д) купити цінні папери.

Змістовий модуль II. ОЦІНКА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 4. Методологія оцінки об'єктів інтелектуальної власності

План

1. Методологія оцінки як логіка відтворення вартості об'єктів. Форми та види вартості. Яким чином визначається вид вартості?
2. Витратний підхід до визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності та умови його застосування.
3. Дохідний підхід до визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності та умови його використання. Розрахунок ставки дисконтування.
4. Порівняльний підхід до визначення вартості та умови його застосування.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. У чому полягають особливості методології оцінки інтелектуальної власності?
2. Які існують форми та види вартості?
3. У яких випадках використовується витратний підхід?
4. Які оціночні процедури використовуються при використанні витратного підходу?
5. За яких умов використовується дохідний підхід?
6. Чим відрізняється метод прямої капіталізації та метод дисконтування?

Практичні завдання

1. Підприємство вирішило змінити технологію виготовлення запасної частини для автомобілів, в результаті чого підвищилася продуктивність використовованого підприємством обладнання. Нова технологія захищена патентом. Якщо раніше протягом року на наявних потужностях можливо було

виробити 5 тис. одиниць продукції, то після освоєння нової технології продуктивність збільшилась і склала 6,5 тис. одиниць продукції. Ціна продукції становить 1500 грн. Обсяги змінних і постійних витрат не змінилися. Визначити річний економічний ефект від використання винаходу, захищеного патентом.

2. Розрахуйте методом переваги в прибутку вартість патенту на процес виробництва, якщо відомо:

- річний обсяг випуску складає 20 тис. штук;
- прибуток виробництва однієї одиниці без використання патенту складає 1 грн. 50 коп.;
- прибуток виробництва однієї одиниці з використанням патенту складає 1 грн. 56 коп.;
- безризикова ставка складає - 7 %;
- ризики, що пов'язані із використанням патенту – 15 %;
- довготермінові темпи росту обсягу продажу складають 3 %.

3. Оцінюючи право інтелектуальної власності на аудіовізуальний твір, експерт використав порівняльний підхід, який ґрунтувався на інформації про ціну аналогічних прав, що була отримана з фахових форумів, повідомлень і оголошень, а також дослідницьких робіт, розміщених у всесвітній мережі Інтернет. Поясніть, чи достатньо такої інформації для використання порівняльного підходу у даному випадку? Чи доцільно в даному випадку застосовувати й інші методичні підходи до оцінки прав? Які джерела інформації має залучати експерт з метою забезпечення її достовірності?

Тестові запитання

1. *Прогнозування яких факторів не є обов'язковим при оцінці вартості інтелектуальної власності на основі дохідного підходу?*

- а) ціни;
- б) обсяги виробництва;
- в) витрати виробництва;
- г) рівень інфляції;
- д) відсоткова ставка.

2. *Що слід розуміти під найкращим та найефективнішим використанням об'єкту оцінки?*

- а) використання, що є фізично можливим, розумно виправданим, юридично законним і здійсненим з фінансової точки зору, позитивний ефект від якого оцінюється як максимальний;
- б) використання при найменших витратах;
- в) можливість отримання максимальної користі;

- г) юридичне законним використанням;
- д) фінансово вигідне використання.

3. В основі витратного підходу до визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності знаходиться визначення вартості як:

- а) сукупності витрат на відтворення об'єкту інтелектуальної власності з урахуванням розумної величини прибутку;
- б) вартість нового зразка об'єкту інтелектуальної власності;
- в) розрахунок вартості об'єкту інтелектуальної власності з новими споживчими якостями;
- г) розрахунок витрат на створення об'єкту без урахування зміни темпів інфляції;
- д) розрахунок сукупної заробітної плати авторів створення інтелектуального об'єкту.

4. Ринковий підхід до визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності не передбачає певних дій, а саме:

- а) встановлення прав власності;
- б) визначення виду вартості;
- в) підбір подібних об'єктів;
- г) визначення коефіцієнтів та поправок;
- д) розрахунок вартості дохідним підходом.

5. Які риси не притаманні ринковій вартості ?

- а) виникає на комерційній основі;
- б) угода носить добровільний характер;
- в) жодна сторона не має фінансових привілеїв;
- г) не має підпорядкованих взаємовідносин;
- д) існує в одиничному екземплярі.

Тема 5. Оцінка товарного знака

План

1. Особливості товарного знаку, торгової марки, фірмового найменування.
2. Визначення умов виникнення відмінної ознаки товару. Аналіз повного циклу виробництва та реалізації товару.

3. Оціночна експертиза товарного знаку при його продажу або бізнесу, на основі якого він виникає; переоцінка активів компанії; внесок в установчий капітал.

4. Оцінка при переході прав використання торгової марки по договору франчайзингу. Особливості оцінки при визначенні розміру збитків, що виникають при незаконному використанні торгової марки.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Чим відрізняються товарні знаки, торгові марки та фірмові найменування.
2. За яких умов виникають відмінні ознаки товару?
3. За яких умов виникає необхідність оціночної експертизи?
4. У чому особливості оцінки торгової марки по договору франчайзингу?
5. У чому полягають особливості оцінки при визначенні розміру збитків, що виникають при незаконному використанні торгової марки?

Практичні завдання

1. Організація придбала товарний знак. Вартість знака становила 1 386 тис. грн. Товарний знак був оплачений двома платежами: перший 660 тис. грн, другий - 726 тис. грн. Річна норма відсотка - 46,41 %. Визначити вартість товарного знаку.

2. Розрахуйте вартість ліцензії методом стандартних роялті на основі даних, що наведені в таблиці, якщо ставка складає 4 %, а обсяг випуску складає 750 тис. комплектів за 5 років, а ціна за комплект - 145 грн.

Роки	Випуск, тис. шт.	Винагорода за комплект, грн.	Сума винагород, тис. грн.	Коефіцієнт приведення до поточного періоду	Сума винагороди
2008	50	$145 \cdot 0,04 = 5,8$	280	0,833	
2009	100	5,8	580	0,694	
2010	150	5,8	870	0,579	

2011	200	5,8	1160	0,482	
2012	250	5,8	1450	0,402	
Вартість ліцензії	-	-	-	-	

3. Під час оцінки бренду компанії – оператора на ринку роздрібною торгівлі нафтопродуктами, який складався з двох кольорів (світло-зеленого і білого) експерт зменшив вартість бренду, посилаючись на те, що бренд з подібними кольорами (зелений і блідо сірий) використовує інша подібна компанія, яка володіє більшою (у порівнянні з компанією, бренд якої оцінюється) кількістю автозаправних станцій, реалізує більший обсяг нафтопродуктів і через це є більш відомою споживачам. З посиланням на Національні стандарти у сфері оцінки майнових прав власності підтвердити або спростуйте таку позицію експерта. Який методичний підхід до оцінки бренду використовується у даному випадку?

Тестові завдання

1. У чому не виявляється залежність між пізнаваністю товарів під торговою маркою і бажанням споживача його придбати?

- а) покращення уявлень про функціональність і якість товару;
- б) посилення лояльності споживачів;
- в) зменшення вразливості до дій конкурентів;
- г) збільшення вразливості до маркетингових криз;
- д) додаткові можливості розширення торгових марок.

2. Окремим випадком оцінки торгової марки є оцінка збитку, нанесеного власнику прав на торговельну марку. В яких випадках таку оцінку здійснювати немає потреби?

- а) імітація;
- б) копіювання;
- в) імпорт піратської продукції (реєстрації об'єкта на митниці);
- г) банкрутство фірми;
- д) розповсюдженням неправдивої інформації про якість товарів, випущених під цією торговою маркою.

3. В яких випадках не виникає необхідності в оцінці торгового знака (ТЗ) ?

- а) купівля, продаж ТЗ;
- б) визначення умов оплати за користування ТЗ;
- в) ліквідація або банкрутство підприємства ТЗ;

- г) злиття або поглинання підприємства;
- д) звільнення менеджера фірми.

4. Які переваги не надає підприємству визначення вартості торгового знаку?

- а) залучити необхідні фінансові ресурси;
- б) сформувати оптимальну структуру капіталу підприємства;
- в) використовувати менеджерами при прийнятті маркетингових рішень;
- г) визначити прибуток підприємства;
- д) при аналізі результатів діяльності підприємства.

5. Засобом індивідуалізації юридичних осіб, товарів, робіт, послуг і підприємств не є:

- а) фірмове найменування;
- б) бренд;
- в) комерційне позначення;
- г) торгова марка;
- д) найменування місця походження товару.

б. Бренд не виконує одну з перелічених функцій, а саме:

- а) ідентифікація товару при згадуванні;
- б) виділення товару із загальної маси;
- в) створення у споживачів привабливого образу, що викликає довіру;
- г) надання знижки;
- д) прийняття рішення про покупку і підтвердження правильності вибору, тобто отримання задоволення від прийнятого рішення.

Тема 6. Оцінка вартості ділової репутації фірми (гудвілу)

План

1. Поняття гудвілу, або ділової репутації. Визначення умов виникнення гудвілу компанії. Поняття бренду та умови його виникнення.
2. Визначення сукупності елементів бізнесу та персональних якостей працівників. Економічно-правові засади виникнення вартості гудвілу.
3. Основні методичні підходи до оцінки вартості гудвілу. Метод надлишкового прибутку.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Надайте визначення гудвілу.
2. За яких умов виникає гудвіл?
3. Що таке бренд?
4. Які елементи бізнесу та персональні якостей робітників впливають на виникнення бренду?
5. Які методи використовуються при оцінці вартості гудвілу?
6. Що таке метод надлишкового прибутку?

Практичні завдання

1. Розрахуйте вартість гудвілу в разі придбання менше 100 % компанії відповідно методом повного гудвілу та методом придбаного гудвілу. Материнська компанія набуває 60 % звичайних акцій дочірньої компанії за 900 грошових одиниць і таким чином набуває контроль над дочірньою компанією. Повна справедлива вартість дочірньої компанії 1500 і справедлива вартість її ідентифікованих чистих активів 1200.

2. Відповідно до п. 14.1.40 Податкового кодексу України під гудвілом (вартістю ділової репутації) розуміють нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо. Поясніть, які недоліки в аспекті здійснення оцінки гудвілу містить таке законодавче визначення? З якими складнощами стикається, на вашу думку, експерт під час оцінку гудвілу?

Тестові завдання

1. Яке визначення гудвілу є правильним?

- а) переваги, які отримує покупець при придбанні діючого підприємства;
- б) репутація фірми, що створена менеджерами;
- в) думка про якості персоналу фірми;
- г) комплекс заходів, що приводять до збільшення прибутку підприємства;
- д) нематеріальний актив, що виникає внаслідок використання кращих управлінських рішень, домінування на ринку.

2. *Вартість гудвілу визначається як:*

- а) різниця між балансовою вартістю та вартістю всіх активів;
- б) різниця між ціною фірми та її залишкової вартості;
- в) вартість всіх активів фірми;
- г) валовий дохід підприємства;
- д) різниця між ціною придбання та звичайною ціною відповідних активів.

3. *Який метод не використовується при оцінці гудвілу?*

- а) метод надлишкових прибутків;
- б) альтернативний метод;
- в) метод вартості торгової марки (дохідний);
- г) метод порівняльних продаж;
- д) залишковий метод.

4. *Оцінка гудвілу методом надлишкових прибутків означає:*

- а) оцінку гудвіла як бренду, який допомагає компанії отримувати більше прибутку в порівнянні з ситуацією, якби вона продавала небрендований товар;
- б) розрахунок сукупного прибутку від діяльності фірми;
- в) оцінку всіх нематеріальних активів підприємства;
- г) різницю між прибутком до оподаткування та після внесення необхідних платежів, зборів;
- д) різницю між вартістю бізнесу в цілому та вартістю його матеріальних та нематеріальних активів.

5. *Які дії не включає система оцінки персоналу?*

- а) підбір та розстановка персоналу;
- б) мотивація, компенсації і пільги;
- в) навчання та розвиток;
- г) контроль та прийняття кадрових рішень;
- д) сімейний стан робітників.

Змістовий модуль III. МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПРОДУКТІВ

Тема 7. Методика оцінки вартості інновацій компанії

План

1. Види інновацій фірми, форми появи інновацій на підприємстві та форми їх практичного використання.
2. Вибір підходів до оцінки вартості інновацій. Збір даних про форми інновацій, їх експертиза.
3. Використання методів витратного підходу: метод первісних витрат, метод вартості заміщення та метод вартості відтворення.
4. Використання прибуткового підходу на основі застосування методу прямої капіталізації, дисконтування чистих грошових потоків та методу звільнення від роялті.
5. Проведення оцінки на засадах ринкового підходу. Збір та аналіз правової, фінансової, технічної та іншої інформації про об'єкт, що оцінюється.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю.

1. Які існують види інновацій, в чому їх особливості?
2. На яких засадах здійснюється вибір методів оцінки інновацій?
3. У чому специфіка використання витратного підходу до оцінки вартості інновацій?
4. У чому специфіка використання прибуткового підходу до оцінки вартості інновацій?
5. В чому специфіка проведення оцінки на засадах ринкового підходу?
6. Яку інформацію необхідно зібрати та обробити при оцінці інновацій?

Практичні завдання

1. Обґрунтуйте вибір методів оцінки «ноу-хау». Складіть перелік документів, які необхідно зібрати для їх оцінки.
2. Розрахуйте ставку дисконтування об'єкту інтелектуальної власності кумулятивним способом за формулою $Re = Rf + R1 + \dots + Rn$, на основі такої інформації:
  - безризикова ставка - 6,0 %;

- премія за розмір компанії - 3,0 %;
- ризики фінансування компанії (ризик ліквідності, неповнота інформації) - 5,0 %;
- відсутність диверсифікації виробництва - 2,7 %;
- ризики прогнозованості доходу - 4,0 %;
- фактор якості управління - 3,0 %;
- власні ризики компанії (непередбачуваність доходу) - 5,0 %.

3. Експертом було проведено наукову експертизу ефективності інноваційного проекту у сфері комунікаційних технологій. Під час отримання висновку експертизи замовник уклав з організатором експертизи (юридичною особою, яка надає відповідні послуги) договір, відповідно до якого придбав права на використання у подальшій власній діяльності експертних методик і матеріалів проведеної експертизи без посилання на експерта, який провів експертизу. Мотивовано поясність, чи міг організатор експертизи укласти подібний договір? Якими правами користується експерт наукової і науково-технічної експертизи? Чи змінилось би рішення, якщо б використання методик, матеріалів, висновків відбувалося із посиланням на експерта, який їх розробив (виконав)?

4. Наведіть критерії оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Які, на вашу думку, критерії є ключовими для оцінки інноваційного потенціалу підприємства у сфері важкої і легкої промисловості, туризму, освітніх послуг, виробництва ІТ-технологій?

Тестові завдання

1. *Що таке інноваційний потенціал підприємства (виберіть правильне визначення)?*

- а) здатність підприємства забезпечувати оновлення своєї діяльності (вироблених товарів і послуг), необхідне для завоювання або утримання конкурентних позицій в умовах ринку;
- б) сукупність активів підприємства;
- в) нематеріальні активи фірми;
- г) можливість використання нової технології;
- д) придбання брендів.

2. *Що не є об'єктом оцінки інноваційного потенціалу?*

- а) організаційно - управлінська система підприємства;
- б) персонал підприємства;
- в) виробнича і науково-технічна база;
- г) ринкова активність;

д) собівартість продукції.

3. Який етап проведення оцінки характеризують такі дії: відбір підприємств для експертизи, укладення угод про проведення експертизи, формування груп експертів, їх інструктаж, підготовка підприємствами вихідних інформаційних матеріалів?

- а) проміжний;
- б) основний;
- в) завершальний;
- г) підготовчий.

4. Який етап проведення оцінки характеризують такі дії: встановлення вагових коефіцієнтів для використовуваних критеріїв оцінки інноваційного потенціалу підприємств, індивідуальна робота експертів з інформаційними картами підприємств та підготовка експертних висновків?

- а) основний;
- б) проміжний;
- в) завершальний;
- г) підготовчий.

5. Який етап проведення оцінки характеризують такі дії: обробка індивідуальних експертних висновків, обговорення отриманих оцінок на спільному засіданні експертів та представників підприємств, затвердження висновків і рекомендацій експертизи?

- а) підготовчий;
- б) проміжний;
- в) завершальний;
- г) основний.

6. Які форми вигод від використання інноваційного потенціалу не враховуються при оцінці дохідним підходом?

- а) економія витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг);
- б) зниження ризику отримання грошового потоку від використання об'єкта оцінки;
- в) відсутність витрат на отримання права використання інтелектуальної власності (наприклад, відсутність ліцензійних платежів, відсутність необхідності виділення з прибутку найбільш вірогідною частки ліцензіара);
- г) поліпшення тимчасової структури грошового потоку від використання об'єкта оцінки;
- д) збільшення виплат податків і (або) інших обов'язкових платежів.

Тема 8. Практичні засади підготовки звіту про оцінку інтелектуальної власності

План

1. Зміст та структура звіту про оцінку. Вихідні дані, що використовуються при підготовці звіту.
2. Ідентифікація об'єкту оцінки та її складові. Визначення найкращого та найбільш ефективного використання об'єкта оцінки.
3. Обґрунтування підходів та методів до визначення вартості об'єкту. Застосування оціночних процедур відповідно визначення виду вартості.
4. Висновки щодо результату оцінки. Інтерпретація та узгодження результатів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. У чому полягає основний зміст звіту про оцінку?
2. Що таке ідентифікація об'єкту оцінки?
3. Як визначається найкращий та найбільш ефективний спосіб використання об'єкту оцінки?
4. Порівняйте основні підходи до визначення вартості об'єкта оцінки. Чим вони відрізняються від методів оцінки?
5. Яка залежність існує між видом вартості та методами її визначення?
6. Яким способом узгоджуються різні результати оцінки?

Практичні завдання

1. Складіть загальну структуру звіту про оцінку будь-якого об'єкту інтелектуальної власності.
2. Розрахуйте вартість об'єкту інтелектуальної власності методом прямої капіталізації, використовуючи формулу:

$$M_n = \frac{CF_0}{r_k} , \quad \text{де:}$$

CF_0 - середній дохід за кожний рік складає 100 тис. грн;

r_k - коефіцієнт капіталізації, що розраховується відповідно реальної ставки роялті в розмірі 4 %.

3. Міська рада звернулася до вищого навчального закладу юридичного профілю, атестованого Міністерством освіти і науки України, з клопотанням про проведення наукової експертизи проектів регуляторних актів ради на відповідність їх чинному законодавству України. Перед проведенням експертизи відповідальні особи міськради вимагали від ВНЗ надати документи (свідоцтва або документи, що їх замінюють), які підтверджують кваліфікацію експертів (працівників ВНЗ). Мотивовано поясніть, чи обґрунтована така вимога? В якій ситуації ВНЗ юридичного профілю не міг би бути залученим до проведення подібної експертизи?

Тестові завдання

1. Яка складова не є обов'язковою при підготовці звіту про оцінку?

- а) ідентифікація об'єкту оцінки;
- б) визначення понять, які використовуються у звіті;
- в) використання оціночних процедур;
- г) визначення групи експертів для оцінки;
- д) узгодження результатів оцінки.

2. Визначення виду вартості об'єкту не залежить від:

- а) економічних характеристик об'єкту;
- б) стану ринку цього об'єкту;
- в) бажання експерта;
- г) перспектив використання об'єкту;
- д) мети оцінки.

3. Метод роялті застосовується за однієї з умов (оберіть правильну відповідь):

- а) майнові права інтелектуальної власності можуть бути надані за ліцензійним договором іншій фізичній або юридичній особі;
- б) на балансі знаходять нематеріальні активи;
- в) покупки об'єкту інтелектуальної власності;
- г) підприємство отримує прибуток за рахунок використання інновацій;
- д) майно підприємства продається на аукціоні.

4. Розрахунок ставки дисконту не передбачає:

- а) визначення ризику використання об'єкту;
- б) надбавку за розмір компанії;
- в) надбавку за збільшення податків;
- г) надбавку за фінансовий стан фірми;
- д) надбавку за прогнозування рентабельності.

5. *Витрати на створення (або придбання) майнових прав інтелектуальної власності не включають:*

- а) витрати на правовий захист;
- б) витрати на приведення об'єкта права інтелектуальної власності в стан, що забезпечує його найбільш ефективно використання та витрати на рекламу;
- в) витрати на проведення маркетингових досліджень;
- г) витрати на продаж об'єкту в разі банкрутства;
- д) коефіцієнт (знецінення) майнових прав інтелектуальної власності.

6. *Капіталізація – це:*

- а) процес переведення доходів від використання об'єкту у його вартість;
- б) процес отримання прямих інвестицій;
- в) процес розширення уставного фонду;
- г) процес продажу акцій підприємства на ринку;
- д) процес збільшення витрат на виробництво об'єктів.

7. *При узгодженні різних результатів оцінки не можливо керуватися:*

- а) обґрунтуванням тільки одного результату;
- б) простим арифметичним усередненням результатів;
- в) обґрунтуванням іншого результату;
- г) коефіцієнтами співвідношення різних результатів;
- д) користуванням лише одним методом оцінювання.

3. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3792-12>.

Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.95 р. № 51/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/51/95-вр>.

Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993 р. № 3322-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3322-12>.

Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.93 р. № 3689-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3687-12>.

Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» Закон від 16.06.1999 р. № 752-ХІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=752-14>.

Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21.04.1993 р. № 3116-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3116-12>.

Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 р. № 2658-ІІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2658-14>.

Методика оцінки майнових прав інтелектуальної власності, затверджена Наказом Фонду державного майна України від 25.06.2008 р. № 740 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0726-08>.

Методические рекомендации по оценке инновационного потенциала предприятия (для экспертов) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.inno.kharkov.ua/wp-content/uploads/2009/08/metodika.doc.

Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 р. № 1440 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1440-2003-%EF>.

Національний стандарт № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1185-2007-%EF>

Базилевич, В. Д. Інтелектуальна власність [Текст] : підруч. / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 431с.

Злупко, С. М. Інтелектуальна власність у науково-технічній діяльності: навчально-методичний посібник // С. М. Злупко, І. С. Тимчик, С. В. Тимчик. – Вінниця : ВНТИ, 2010. – 130 с.

Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика [Текст] : наук.-практ. Вид. : У 4 т. – К. : Вид. Дім «Ін Юре», 1999.

Капіца, Ю. М. Рекомендації з оцінки вартості інтелектуальної власності [Текст] / Ю. М. Капіца, І. А. Мальчевський, Л. Ю. Федченко, Н. І. Аралова. – К. : НАН України; Центр інтелектуальної власності та передачі технологій, 2001. – 40 с.

Конспект лекцій «Право інтелектуальної власності», розділ 15.2 «Оцінка об'єктів інтелектуальної власності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://readbookz.com/book/192/7161.html>.

Курс лекцій «Інтелектуальна економіка: управління промисловою власністю», розділ 8.2. Методи оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/55/4009.html>.

Основы оценки стоимости имущества [Текст] : учеб. / М. А. Федотова и др. / под ред. М. А. Федотовой, Т. В. Тазихиной. – М. : КноРус, 2011. – 271 с.

Оцінка прав на об'єкти інтелектуальної власності [Текст] : тематична збірка / Г. Н. Сердюк, С. М. Болєлий. – К. : Інститут інтелектуальної власності і права, 2004. – 282 с.

Оценка инновационного потенциала предприятия [Електронний ресурс]. – Режим доступу : globalteka.ru/articles/doc_details/6730.html.

Оценка персонала [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://alpina.kiev.ua/ocenska_personala/.

Перелік фірм, які займаються оцінкою інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://go.mail.ru/search?q=%D0>.

Петрова, І. А. Загальні засади судово-товарознавчої оцінки майна (товарів) та об'єктів інтелектуальної власності в Україні [Текст] : моногр. / І. А. Петрова, В. В. Яременко, О. В. Загуменна. – Х. : ХНУВС, 2010. – 224 с.

Процедура оцінки інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://services.svdevelopment.com/ua-evaluation-ocenkais-poois.html>.

Цыбулев, П. Н. Оценка интеллектуальной собственности [Текст] : учебн. пособ. / П. Н. Цыбулев – К. : «Иститут интеллектуальной собственности и права», 2003. –186 с.

Энциклопедия производственного менеджера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.up-pro.ru/encyclopedia/metody-ocenki-personala.html?gclid=CJD8jtby9LQCFcZb3godRTQAjQ>.

4. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

<http://sdip.gov.ua> - офіційний сайт Державного департаменту інтелектуальної власності

<http://www.ukrpatent.org/> - офіційний сайт Державного підприємства «Український інститут промислової власності»

www.epo.org/ - офіційний сайт Європейського патентного відомства

www.inta.org/ - офіційний сайт Міжнародної асоціації товарних знаків

www.ip-centr.kiev.ua/newcipip/head_page_large.jsp - офіційний сайт Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг

www.ndiiv.org.ua - офіційний сайт Науково – дослідного інституту інтелектуальної власності

www.wipo.int – офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ)

5. ЗАПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття, форми й види експертизи промислової власності.
2. Зміст та основні характеристики наукової та науково-технічної експертизи.
3. Державне управління у сфері наукової і науково-технічної експертизи.
4. Суб'єкти та об'єкти експертизи об'єктів інтелектуальної власності.
5. Функції патентного повіреного по експертизі об'єктів інтелектуальної власності.
6. Ознаки та характеристика об'єктів нематеріальних активів.
7. Поняття та сутність інтелектуальної власності.
8. Визначення властивостей об'єктів промислової власності, об'єктів авторського права і суміжних прав.
9. Система правової охорони інтелектуальної власності.
10. Основні напрями застосування оцінки інтелектуальної власності.
11. Основні положення Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав».
12. Основні положення Національного стандарту № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності».
13. Ідентифікація майнових прав інтелектуальної власності.
14. Методичні підходи визначення вартості та основні принципи оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
15. Особливості методології оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
16. Форми та види вартості об'єктів інтелектуальної власності.
17. Витратний підхід до визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності та умови його застосування.
18. Дохідний підхід до визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності та умови його використання.

19. Порівняльний підхід до визначення вартості та умови його застосування.
20. Особливості товарного знаку, торгової марки, фірмового найменування.
21. Умови виникнення відмінної ознаки товару.
22. Оціночна експертиза товарного знаку при його продажу або бізнесу, на основі якого він виникає; переоцінка активів компанії; внесок в установчий капітал.
23. Оцінка при переході прав використання торгової марки по договору франчайзингу.
24. Особливості оцінки при визначенні розміру збитків, що виникають при незаконному використанні торгової марки.
25. Поняття гудвілу та умови його виникнення.
26. Поняття бренду та умови його виникнення.
27. Економічно-правові засади виникнення вартості гудвілу.
28. Основні методичні підходи до оцінки вартості гудвілу.
29. Метод надлишкового прибутку при оцінки вартості гудвілу.
30. Види інновацій фірми та їх особливості.
31. Вибір підходів до оцінки вартості інновацій.
32. Використання методів витратного підходу до оцінки вартості інновацій фірми.
33. Використання прибуткового підходу до оцінки вартості інновацій фірми.
34. Проведення оцінки вартості інновацій фірми на засадах ринкового підходу.
35. Процедура та оформлення результатів оцінки вартості інновацій. Узгодження остаточної вартості інновацій.
36. Зміст та структура звіту про оцінку інтелектуальної власності.
37. Ідентифікація об'єкту оцінки інтелектуальної власності та її складові.

38. Визначення найкращого та найбільш ефективного використання об'єкта оцінки інтелектуальної власності.

39. Обґрунтування підходів та методів до визначення вартості об'єкту оцінки інтелектуальної власності.

40. Інтерпретація та узгодження результатів оцінки інтелектуальної власності.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Кафедра економічної теорії використовує такі критерії оцінювання рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни «Експертиза об'єктів промислової власності. Оцінка прав інтелектуальної власності».

При проведенні *поточного модульного контролю*:

Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з модулю, можливі окремі несуттєві недоліки
9	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок
8	Добре засвоєння матеріалу з модулю, але є окремі помилки
7	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
6	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки

При проведенні *іспиту*:

Кількість балів	Критерії оцінювання знань і умінь студента
50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни; 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником; 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та

45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою навчально-методичним посібником; 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником; 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, що уможливило подальше навчання і майбутню роботу за професією; 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником; 3. Помилки та суттєві неточності при відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або усунення за допомогою викладача.
30	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, що уможливило подальше навчання і майбутню роботу за професією; 2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою навчально-методичним посібником; 3. Помилки при відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
25	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прогалини в знаннях по значній частині основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; 2. Наявність суттєвих помилок при відповіді на іспиті; 3. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без додаткової підготовки з цієї дисципліни
0	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність знань по значній частині основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою:

Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)

90-100 A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
80-89 B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками
75-79 C	ДОБРЕ – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок
70-74 D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-69 E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії
0 FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти